

Posudek na bakalářskou práci

- školitel'ský posudek
 oponent'ský posudek

Jméno posuzovatele:
Mgr. Lenka Kože'jová Jaklová

Datum:
16. 05. 2021

Autor: Dominika Žigová

Název práce:

Vplyv faktorov vonkajšieho a vnútorného prostredia na senescentné zmeny tváre.

- Práce je literárni rešerš'í ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel).
 Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.

Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)

Předložená bakalářská práce je literárni rešerš'í, jejímž cílem bylo shrnout hlavní endogenní a exogenní faktory, které ovlivňují stárnutí obličeje.

Struktura (členění) práce:

Celkově práce obsahuje 38 číslovaných stran, přičemž 24 stran tvoří samotný text práce včetně obrazové dokumentace a zbývajících 14 stran se věnuje seznamu použité literatury.

Práce je strukturována klasickým způsobem do čtyř kapitol. Členění je přehledné, logické a na sebe navazující, což zajišťuje snadnou orientaci v textu.

Práce začíná úvodem, ve kterém autorka definuje stárnutí a popisuje jednotlivé endogenní a exogenní faktory, kterými se detailněji zabývá v následujících kapitolách. V závěru úvodu je definován cíl práce.

Druhá kapitola (Teoretická část) je nejzásadnější a zároveň nejrozsáhlejší částí bakalářské práce. Autorka se zde podrobně zabývá stárnutím faciální oblasti, senescenčními změnami a dále jednotlivými vnějšími (sluneční záření, kouření a požívání alkoholu a drog, stres a nedostatek spánku, znečištění ovzduší, životní styl a podnebí) a vnitřními faktory (genetika, hormony, remodelace kostí), které mohou stárnutí negativně či pozitivně ovlivnit.

V závěru práce jsou zjištěné poznatky shrnuty. Ačkoli se třetí kapitola nazývá „Diskuse a závěr“, prvky diskuse zde chybí. Poslední kapitola pak nabízí přehled rozsáhlého seznamu využitých literárních zdrojů.

**Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány?
Použil(a) autor(ka) v rešerš'í relevantní údaje z literárních zdrojů?**

V seznamu použité literatury je uvedeno úctyhodných 204 převážně zahraničních publikací zejména biomedicínského zaměření. Literární zdroje jsou doplněny 2 zdroji internetovými. V obou případech internetových zdrojů se jedná o biomedicínské webové stránky; odkazy jsou funkční a správně uvedené.

Literatura v závěrečném seznamu použitých zdrojů je ve většině případech citována

správně a jednotně, avšak přesto lze uvést následující nedostatky:

- u některých publikací nejsou uvedena čísla stránek (např. Cabello-Verrugio et al., 2017; Palm et al., 2016; Rosa et al., 2017; Zimbler et al., 2001; Zouboulis & Makrantonaki, 2006);
- v některých případech byla pomlčka zaměněna za spojovník nebo citace nebyla očištěna od přebytečných znaků (např. Fezza et al., 2015; Karunanayake et al., 2017; Petrofsky et al., 2012 a další);
- citace obsahující rozsáhlý autorský kolektiv nebyly uvedeny správně (např. Petrofsky et al., 2012).

Taktéž citace v textu jsou uvedeny převážně bezchybně až na drobné výjimky (např. M. A. Kim et al., 2017 nebo Z. Wang et al., 2020 na str. 13).

Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?

Práce neobsahuje vlastní výsledky.

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Formální úroveň práce je na poměrně dobré úrovni, a to po stránce gramatické, typologické i grafické. Některé překlepy a jazykové nedostatky se však vyskytují, například:

- na str. 4 ve větě *Klesnutím dolného okraju orbity sa posúvajú dolu aj mäkké tkanivá ako sú pokožka, podkožné tkanivo a musculus orbicularis oculi. čo má za následok predĺženie dolného viečka (Fezza & Massry, 2015) s narastajúcim vekom človeka.* se vyskytuje tečka namísto čárky, totéž na str. 6 ve třetím odstavci podkapitoly 2.3.1.1;
- na str. 9 jsou nesprávně uvedené čárky ve větách, např. *Jedným z faktorov vplývajúcich na viditeľné zmeny tváre v priebehu starnutia, je fajčenie (Daniell, 1971).*;
- v rámci celé práce jsou chybně uvedena procenta (např. str. 3, 6, 10);
- na str. 18 je nesprávně umístěná tečka za větou ještě před citací.

Anglické termíny, vyskytující se např. na str. 3 nebo 21 („cellular senescence“, „Hayflick limit“ a další), doporučuji uvádět kurzívou.

Po stylistické stránce je práce kvalitní a i přesto, že se některé stylisticky neobratné formulace vyskytují, srozumitelnost textu není snížena. Až na výjimky není text dle mého názoru negativně ovlivněn doslovným překladem z anglického jazyka.

Obrazová dokumentace vhodně doplňuje text práce. Práce obsahuje 6 obrázků v dostatečném rozlišení, na všechny existuje odkaz v textu a jsou správně citovány.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

I přes výše uvedené formální nedostatky považuji práci za kvalitní; cíl byl splněn. V důsledku prostudování velkého množství relevantních zdrojů vznikla literární rešerše, kterou lze využít jako dobrý základ pro zpracování praktického výzkumu v navazující diplomové práci.

Práci navrhuji k obhajobě a prosím autorku o zodpovězení níže uvedených otázek.

Otázky a připomínky školitele/oponenta:

U obr. č. 1 (str. 8) uvádíte, že biologický věk dvojčete je 61 let. Skutečně se jedná o biologický, nikoliv chronologický věk? Pokud se jedná o biologický věk, jakými metodami byl stanoven?

V kapitole 2.3.1.1 uvádíte, že UV záření je jedním z nejvýznamnějších vnějších faktorů ovlivňující stárnutí. Jak neúčinněji se lze proti negativním dopadům slunečního záření chránit? Je dle vás nebezpečnější dopad UVA nebo UVB záření?

Jaké vnitřní nebo vnější faktory považujete na základě prostudované literatury za nejvýznamnější z hlediska pozitivního vlivu na stárnutí obličeje?

Plánujete zpracované téma rozšířit v navazující diplomové práci? Naznačte prosím, jakým směrem by se výzkum mohl dále ubírat.

Předem děkuji za zodpovězení dotazů.

Návrh hodnocení:

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/oponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům (dodržujte rozsah), tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Posudek se odevzdává (zasílá) v elektronické podobě ve Wordu nebo **PDF nejpozději do 26.5. 2021** na adresu petr.sedlak-uk-prf@seznam.cz (**pro účely zveřejnění na internetu pro studenty**), a dále podepsaný v 1 výtisku (jako součást protokolu o obhajobě) na adresu:
- doc. RNDr. Petr Sedlak, Ph.D.
Katedra antropologie a genetiky člověka
Univerzita Karlova, Přírodovědecká fakulta
Viničná 7
128 44 Praha 2
Česká republika